

STUDIA
BIAŁORUTENISTYCZNE

18

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Siergiej Kowalow

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITORS

Jadwiga Kozłowska-Doda

Dariusz Tarasiuk

SEKRETARZ/SECRETARY

Agnieszka Goral

CZŁONEK ZESPOŁU REDAKCYJNEGO/ MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

Alena Markova (Charles University, Prague, Czech Republic)

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

Aksana Biazlepkina-Charniakievich (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

Hermann Bieder (University of Salzburg, Austria)

Joanna Gierowska-Kałuża (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland)

Joern Happel (Helmut Schmidt University in Hamburg, Germany)

Gun-Britt Kohler (Carl von Ossietzky University of Oldenburg, Germany)

Marion Rutz (University of Potsdam, Germany)

Michał Sajewicz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

Wojciech Śleszyński (University of Białystok, Poland)

Elżbieta Smułkowa (University of Warsaw, Poland)

Siarhiej Tokc (Belarusian Institute of Law. Grodno Branch, Belarus)

Tatsiana Valodzina (The National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)

Siarhiej Zaprudski (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

UMCS

WYDAWNICTWO

STUDIA BIAŁORUTENISTYCZNE 18

Redakcja naukowa

SIERGIEJ KOWALOW
JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
DARIUSZ TARASIUK

Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Lista recenzentów/Reviewer List 2024

Dejan Ajdačić (University of Gdańsk, Poland), Lilia Citko (University of Białystok, Poland), Piotr Cichoracki (University of Wrocław, Poland), Joanna Getka (University of Warsaw, Poland), Artur Górak (Cardinal Stefan Wyszyński University, Warsaw, Poland), Julia Gurskaja (Institute of Slavic Studies of the Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Mirosław Jankowiak (Slavic Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic), Aleksej Judin (Ghent University, Belgium), Roman Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn), Alena Lepishava (Belarus), Alaksandr Lukashanec (Belarus), Olga Mastianica (Lithuanian Institute of History, Vilnius, Lithuania), Oleh Razyhrayev (Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine), Halina Twaranowicz (University of Białystok, Poland), Ulyana Veryna (Universität Carla von Ossietzky's, Oldenburg, Germany).

Czasopismo wydawane jest online i jest dostępne na stronie

<https://journals.umcs.pl/sb/index>

The journal is published in the online version

which is available at <https://journals.umcs.pl/sb/index>

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Summaries of published articles are available online in the international database

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej

„Studia Białorutenistyczne” w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found

on the webpage of „Studia Białorutenistyczne” in the article's metadata section

REDAKCJA JĘZYKOWA/EDITING

Agnieszka Goral (język polski)

Jadwiga Doda-Kozłowska, Natalia Rusiecka (język białoruski)

Marharyta Svirydava (język angielski)

SKŁAD/TYPESETTING

Wojciech Olech

© WYDAWNICTWO UMCS, LUBLIN 2024

ISSN: 1898-0457

e-ISSN: 2449-8270

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. I. Radziszewskiego 11, tel. 81 537 53 04

www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy

tel./fax 81 537 53 02

Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Table of contents / Spis treści

I. HISTORY, CULTURE AND SOCIOLOGY / HISTORIA, KULTURA I SOCJOLOGIA

Yury Snapkouski

Aleksander Łappa, ostatni miński gubernialny marszałek szlachty z wyboru: aresztowanie, zesłanie, śmierć (1863–1869) 9

Piotr Cichoracki

Białorusini w II Rzeczypospolitej wobec europejskiego kryzysu politycznego 1938 roku 41

Olha Zubko

Жыццё Аляксандры Мамонькі (Шашкевіч) у міжваеннай Празе (1921–1929) 61

Alena Leshkevich

Нематэрыяльная культурная спадчына Беларусі і Польшчы ў асвятленні медыя – аналіз на прыкладзе абраду „Конікі” ў Давыд-Гарадку і „хаджэння з казой” на Куявіі 73

II. LITERARY STUDIES / LITERATUROZNAWSTWO

Zhanna Nekrashevich-Karotkaja

Моўныя дыспазыцыі ў пісьменстве беларускай культурнай прасторы XVI – першай паловы XIX стагоддзя: рэвізія традыцыйнага метанаратыву беларусістыкі 95

Maryia Martysevich

Жанравы кантынуум ананімнай бурлескна-травестыйнай паэмы ў беларускай літаратуры XIX–XXI стагоддзяў: асаблівасці ўзнікнення і развіцця 121

Zoya Tratsiak

Спецыфіка пазіцыявання тэмы Першай сусветнай вайны ў беларускай прозе 1920–30-х гг. 141

Aksana Danilchuk

Аўтарская стратэгія і станаўленне творчай індывідуальнасці: Яўгенія Янішчыц і Вольга Седакова 159

Hanna Paulouskaya

Асоба і творчасць Алеся Адамовіча ў сучасных даследаваннях 175

Irina Lappo

Незалежны беларускі тэатр у Польшчы: тры сезоны ў выгнанні 193

III. LINGUISTICS / JĘZYKOZNAWSTWO**Michał Sajewicz**

O etymologii wybranych nazwisk mieszkańców wsi Lewkowo Nowe w powiecie hajnowskim na Białostocczyźnie 225

Volha Tratsiak

Сітуацыя беларускай мовы пасля прэзідэнцкіх выбараў у 2020 годзе 241

Alena Basalai

Правая тэрміналогія ў беларускім заканадаўстве з рэтраспектыўнага і праспектыўнага погляду 253

Anna Berenika Siwirska

Czy we współczesnej białoruszczyźnie istnieją dwie normy językowe? 269

Viktar Korbut

Назвы месяцаў на старонках першых беларускіх газет „Наша Доля” і „Наша Нива” 285

REVIEWS / RECENZJE**Ryszard Radzik**Tatiana Kanasz. *Migracje Białorusinów do Polski. Perspektywa dyskursu publicznego*. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2023, 132 s. . . . . 309**Inna Kalita**Mirosław Jankowiak. *Współczesne gwary białoruskie na Litwie*. Tom pierwszy: *Rejon orański / Šiuolaikinės baltarusių šnektos Lietuvoje*. Pirmasis tomas: *Varėnos rajonas*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2023, 260 s. . . . . 313**Artsiom Sizintsau**Discovering Belarus... *On the Occasion of the 65th Anniversary of Belarusian Studies at the University of Warsaw*, ed. Radosław Kaleta; Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 2023, 325 s. . . . . 319**IN MEMORIAM**

Wspomnienie o Profesorze Hienadziu Cychunie 327